บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน กรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ผู้วิจัยเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป รายละเอียดได้กล่าวเป็นลำดับดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในมุมมองของประชาชนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญของการวิจัยในแต่ละแบบดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ได้แก่ ประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลนเล จังหวัดสตูล จำนวน 68 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวมรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชนกรณีศึกษาเกาะบูโหลน

จังหวัดสตูล ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวสอดคล้องกับวิถีชุมชน กรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนักของคะแนนเป็น 5 ระดับ

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Check List) นำมาหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำมาเสนอผลการวิเคราะห์ลงในตาราง โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistics Package for the Social Sciences) ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่อุทยาน และผู้ประกอบกิจการ จำนวนทั้งหมด 5 คน โดยกำหนดจุดประสงค์ในการคัดเลือก ดังนี้

1) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเกาะบูโหลน

2) ผู้นำท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชนในพื้นที่เกาะบูโหลน

3) หัวหน้าส่วนราชการในพื้นที่เกาะบูโหลน

4) เจ้าของกิจการหรือผู้ประกอบการ ที่ประกอบกิจการในพื้นที่เกาะบูโหลน 20 ปีขึ้นไป

5) เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวสภาพความเป็นอยู่ในท้องถิ่นของเกาะบูโหลนเป็นอย่างดี

ซึ่งแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน กรณีศึกษาเกาะบูโหลนตำบลปากน้ำ อำเภอละงู จังหวัดสตูล แบ่งเป็นประเด็นสำคัญ 6 ประเด็น คือ 1) ทรัพยากรเพียงพอสำหรับชุมชนและนักท่องเที่ยว 2) ผลกระทบต่อทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของชุมชนบนเกาะบูโหลน 3) สิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนามากที่สุดบนเกาะบูโหลน 4) สิ่งที่ต้องการให้มีการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ 5) ปัญหาที่ส่งผลกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนและการท่องเที่ยวบนเกาะบูโหลน 6) ข้อเสนอแนะหรือแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 61.80 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.60 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 83.80 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับมัธยมตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 48.50 นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 98.50 ประกอบอาชีพรับจ้างและประมง คิดแป็นร้อยละ32.40 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 50.00 และส่วนใหญ่อาศัยอยู่บนเกาะบูโหลนจังหวัดสตูล 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 69.10

2. ในการวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวในมุมมองของประชาชนบนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการมีปัญหาการจัดการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการจัดการท่องเที่ยว ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ 3 อันดับแรก คือ การประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ ใบปลิว โฆษณาเผยแพร่การท่องเที่ยวของชุมชน การใช้ทรัพยากรน้ำ เพื่ออุปโภคบริโภค และเส้นทางการคมนาคมการขนส่งสาธารณะ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีปัญหาการจัดการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการจัดการท่องเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3 อันดับแรก คือ ปัญหาขยะ การจัดการขยะในชุมชนท้องถิ่น ปัญหาทำลายภูมิทัศน์ในชุมชนท้องถิ่น และปัญหาความเสื่อมโทรมของแนวปะการัง

ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต มีปัญหาการจัดการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าปัญหา 3 อันดับแรกคือ ปัญหาการจัดการท่องเที่ยว ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต เรื่อง ปัญหายาเสพติดในชุมชนท้องถิ่น มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ปัญหารายได้ในนอกฤดูกาลท่องเที่ยวแก่ชุมชนท้องถิ่น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

3. ความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวในมุมมองของประชาชนบนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ในภาพรวมเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการจัดการเส้นทางคมนาคม การขนส่งสาธารณะ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประชากรส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดการขยะในชุมชน และการจัดสรรที่ดิน ที่อยู่อาศัยของคนในชุมชน

ด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิต ประชากรทั้งหมดต้องการการจัดการท่องเที่ยวใน 5 ประเด็น กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดต้องการให้มีการจัดการการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นส่วนหนึ่งอขงชุมชน การป้องกันอาชญากรรมในชุมชน การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี ขนบธรรมเนียมดั้งเดิมของชุมชน เสริมสร้างความสามัคคีแก่ชุมชน และการแก้ปัญหายาเสพติดในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน กรณีศึกษาเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการจัดการท่องเที่ยวในมุมมองของประชาชนเกาะบูโหลนจังหวัดสตูล

การจัดการท่องเที่ยวบนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล มีปัญหาในการจัดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ปัญหาด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งพิจารณาจากบริบทในด้านพื้นที่ เกาะบูโหลนเป็นเกาะขนาดเล็ก ที่มีชาวเลอพยพมาตั้งถิ่นฐานทำมาหากิน ซึ่งในอดีตชาวเลเหล่านี้จะประกอบอาชีพประมงเป็นหลัก แต่ภายหลังจากการท่องเที่ยวได้รับความนิยม ทำให้เกาะบูโหลนเป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติให้ความสนใจ เนื่องจากเกาะบูโหลนเป็นเกาะที่มีความเงียบสงบเหมาะแก่การพักผ่อน มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ เช่น มีหาดทรายขาวทอดยาวตลอดแนวเกาะ มีจุดดำน้ำดูปะการังที่สวยงาม และมีวิถีชีวิตของชุมชนแบบเรียบง่าย ทำให้เป็นจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยวยังเกาะบูโหลน แต่ก็ยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ทำให้เกาะบูโหลนไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควร เกาะบูโหลนยังมีปัญหาเส้นทางการคมนาคม และการขนส่ง จึงทำให้เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น เช่น น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เนื่องจากเกาะบูโหลนไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำจืดธรรมชาติ น้ำบ่อตื้นที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ และประสบปัญหาแห้งขอดในหน้าแล้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของปรารถนา สถิตย์วิภาวีและคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากร เพื่อ

ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ศึกษาเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากผลการศึกษาพบว่า สภาวการณ์ด้านสุขาภิบาลน้ำดื่ม น้ำใช้ ในเกาะเต่า ลักษณะทางอุทกวิทยาสำหรับแหล่งน้ำธรรมชาติส่วนใหญ่จะแห้งขอดในหน้าแล้ง อีกทั้งน้ำบ่อตื้นก็ไม่สามารถรองรับความต้องการได้ในช่วงหน้าแล้ง อีกทั้งสอดคล้องกับชูวิทย์ ศิริเวชกุล (2544) ที่ได้กล่าวถึงองค์ประกอบด้านพื้นที่เพื่อพัฒนาพื้นที่ชนบทเพื่อการท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1) พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยว 2) พื้นที่หลัก หมายถึง ที่ชนบทที่ยังคงสภาพดั้งเดิมของชุมชนท้องถิ่น เช่น หมู่บ้านที่ยังคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมและประเพณีเก่าแก่ การทำประมงพื้นบ้าน เป็นต้น 3) พื้นที่สนับสนุน หมายถึง พื้นที่ใกล้เคียงที่มีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น ได้แก่ ธนาคาร โรงพยาบาล ไปรษณีย์ ร้านค้าทั่วไป เป็นต้น หากพิจารณาจากองค์ประกอบทั้ง 3 ข้อ จะพบว่า เกาะบูโหลนยังขาดแคลนในด้านพื้นที่สนับสนุน เพราะยังขาดสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่จำเป็น

2. ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเกาะบูโหลน โดยภาพรวมมีปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาขยะและการจัดการขยะในชุมชนท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ คนึงภรณ์ วงเวียน (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์อย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเกาะเสม็ดจังหวัดระยอง ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ข้อด้อยหรือจุดอ่อนของเกาะเสม็ดด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว สูงที่สุดคือ ขยะมาก รองลงมาคือ น้ำเสีย แหล่งธรรมชาติเสื่อมโทรม และขาดแคลนน้ำจืด ตามลำดับ ซึ่งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 ในประเด็นปัจจัยแวดล้อมของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทย และประเด็นสำคัญต่อการพัฒนาท่องเที่ยวไทย กล่าวคือ ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว การขยายตัวของการท่องเที่ยวโดยที่เน้นปริมาณนักท่องเที่ยวหรือการแสวงหารายได้จากการท่องเที่ยว ในขณะที่การรองรับขยายไปไม่ทันทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม เกิดขยะ มลพิษทางน้ำ ความแออัดของการจราจรทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ อีกทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560 กล่าวคือ ภาครัฐมีนโยบายเร่งส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยว แต่ขาดการเตรียมพร้อมรองรับของแหล่งท่องเที่ยว การลงทุนในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ในขณะที่การบริหาร การจัดการ และการควบคุมกำกับดูแลของหน่วยงานรัฐไม่สามารถดำเนินการอย่างทั่วถึง ทำให้เกิดปัญหาการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ปัญหาขยะ น้ำเสีย มลพิษ และผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยา ซึ่งจะเป็นสาเหตุทำให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรมลง

3. ปัญหาด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตของเกาะบูโหลน โดยภาพรวมมีปัญหาด้านสังคม วัฒนธรรม และคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหายาเสพติดในชุมชนท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เทียนแก้ว เลี่ยมสุวรรณ (2548) ได้ศึกษาผลจากการท่องเที่ยว และการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ตำบลบางใบไม้ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากการศึกษา ผลจากการท่องเที่ยวของตำบลบางใบไม้ ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า โดยภาพรวมการท่องเที่ยวจะส่งผลทำให้สภาพสังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และประชาชนจะมองว่าปัญหายาเสพติด อาชญากรรม เป็นผลของกระแสโลกาภิวัฒน์ ซึ่งการท่องเที่ยวมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมไม่มากนัก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

ความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวบนเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความต้องการด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ ประการแรก ความต้องการด้านการจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค เนื่องจากเกาะบูโหลนเป็นเกาะขนาดเล็ก ไม่มีแหล่งน้ำจืด และที่กักเก็บน้ำธรรมชาติ ซึ่งจะประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภคบริโภค สอดคล้องกับปัญหาด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการ ในเรื่อง การใช้ทรัพยากรน้ำเพื่ออุปโภคบริโภค สอดคล้องกับงานวิจัยของปรารถนา สถิตย์วิภาวีและคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากรเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ทำการศึกษาเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจากผลการดำเนินงานพบว่า แหล่งน้ำตามธรรมชาติของเกาะเต่าไม่สามารถรองรับและเพียงพอต่อความต้องการของประชากรจำนวนมาก และพบว่ามีแน้วโน้มในความต้องการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภค และการท่องเที่ยว มีความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และความต้องการใช้น้ำในการท่องเที่ยวมีความต้องการมากกว่าเกือบ 3 เท่าของความต้องการใช้น้ำในการอุปโภคบริโภค ความต้องการประการที่สอง เรื่องการคมนาคม และการขนส่งสาธารณะ กล่าวคือการเดินทางไปมาหาสู่กันระหว่างระหว่างเกาะของชาวบ้าน หรือการให้บริการท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทะเลรอบๆ เกาะ ต้องอาศัยเรือหางยาวในการเดินทาง ซึ่งถ้าใครไม่มีเรือ ก็ต้องอาศัยการว่าจ้างจากคนที่มีเรือหากต้องการเดินทาง เพราะเกาะบูโหลนไม่มีเรือเมล์หรือเรือสาธารณะไว้บริการ ซึ่งเรือถือเป็นสิ่งที่จำเป็นต่อการเดินทางของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก แต่ก็มีข้อจำกัดในการเดินทาง กล่าวคือ การเดินทางด้วยเรือขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ หากคลื่นลมแรงก็ไม่สามารถเดินทางได้ อีกทั้งการ

ขึ้นลงของระดับน้ำทะเลก็มีผลต่อการเดินทาง ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ของเกาะบูโหลนยังคงใช้ชีวิตแบบวิถีชาวเล มีเพียงเรือหางยาวซึ่งเป็นเรือขนาดเล็กที่ใช้ในการเดินทางและประกอบอาชีพ

ความต้องการของชุมชนในการจัดการเส้นทางคมนาคม และการขนส่งสาธารณะ สอดคล้องกับปัญหาด้านความพร้อมของพื้นที่และการจัดการเส้นทางคมนาคม และการขนส่งสาธารณะของเกาะบูโหลน กล่าวคือ ต้องการให้มีท่าเรือหรือโป๊ะจอดเรือที่สามารถเคลื่อนที่ได้ เพื่อความสะดวกในการเดินทาง และลดการทำลายแนวปะการัง เพราะหากไม่มีท่าเรือหรือโป๊ะจอดเรือ หากน้ำขึ้นชาวบ้านจะจอดเรือบนชายหาดซึ่งจะส่งผลกระทบต่อแนวปะการัง แต่ถ้าหากน้ำลงชาวบ้านจะต้องจอดเรือไกลจากฝั่งออกไป ทำให้ไม่ได้รับความสะดวกในการเดินทาง สอดคล้องกับ จิตชวิน ภัตรพานิช (2559) ที่ได้ทำการวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการก่อสร้างโครงการท่าเทียบเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวบ้านปูยู จังหวัดสตูล ผลการศึกษาพบว่าตำบลปูยู มีความจำเป็นที่ควรสร้างท่าเทียบเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยว เพราะในพื้นที่ตำบลปูยู มีความเป็นธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ และมีศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หากมีการพัฒนาท่าเทียบเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวบ้านปูยู จังหวัดสตูล จะมีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงในระดับชุมชน และระดับจังหวัด

2. ความต้องการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดการขยะในชุมชน เนื่องจากบนเกาะบูโหลนไม่มีสถานที่กำจัดขยะ และขยะที่มาจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็นขยะประเภทกระป๋อง ขวดแก้ว และขวดน้ำพลาสติก ซึ่งในการกำจัดขยะประเภท กระป๋อง ขวดแก้ว และขวดน้ำพลาสติก นั้นจะต้องรวบรวมให้ได้ครั้งละมากๆ เพื่อที่จะนำไปขายให้กับร้านรับซื้อของเก่าที่ปากบารา ซึ่งข้อจำกัดในการขนส่งแต่ละครั้งคือขนาดของเรือ และค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการเดินทาง หากมีขยะไม่มากพอในแต่ละครั้งก็จะทำให้ไม่คุ้มกับค่าเดินทาง ซึ่งการในแก้ปัญหาในการรวบรวมขยะนั้นทางชุมชนได้จัดตั้งให้มีธนาคารขยะ เพื่อคัดแยกขยะและรวบรวมขยะที่สามารถนำไปรีไซเคิลได้ก่อนที่จะนำไปขาย ส่วนขยะประเภทอื่นๆ ที่สามารถเผาทำลายได้ก็จะทำการกำจัดด้วยวิธีเผา ส่วนในการแก้ปัญหาขยะตามชายหาดและพื้นที่ต่างๆ ภายในเกาะ ทางชุมชนได้จัดทำโครงการตาวิเศษ โดยจะกำหนดวันเวลาที่จะร่วมกันเก็บขยะ และทำความสะอาดในพื้นที่ต่างๆ ภายในเกาะ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านและนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ปรารถนา สถิตย์วิภาวีและคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ทำการศึกษาเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจากผลการดำเนินงานพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนให้ความสำคัญกับปัญหาการจัดการขยะเป็นอันดับแรก โดยจัดให้โครงการจัดการขยะมูลฝอย และการรักษาความสะอาดเป็นโครงการที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน

ส่วนด้านความต้องการจัดสรรที่ดิน ที่อยู่อาศัยของคนในชุมชนนั้น เนื่องจากเกาะบูโหลนตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะเภตรา การที่จะก่อสร้างที่พักหรือทำกิจกรรมใดๆ ต้องได้รับการอนุญาตจากทางอุทยาน ซึ่งประชากรบนเกาะบูโหลน มีเพียงใบ ภ.บ.ท.5 ในการยืนยันสิทธิ์ในที่ดินทำกิน ซึ่งตามแผนพัฒนาจังหวัดสตูล พ.ศ. 2557-2560 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ให้จังหวัดสตูลเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงนิเวศชั้นนำของอาเซียน แต่เมื่อชาวบ้านสร้างที่พักเพิ่มเติม กลับถูกทางอุทยานฟ้องร้องและให้ระงับการก่อสร้าง โดยทางเจ้าหน้าที่อธิบายว่าเป็นพื้นที่ในเขตอุทยาน ทำให้เกิดข้อพิพาทระหว่างชาวบ้านและอุทยาน ส่วนทางชาวบ้านก็ให้เหตุผลว่า ได้ครอบครองที่ดินก่อนที่จะมีการออก พ.ร.บ.อุทยานแห่งชาติ จึงทำให้พื้นที่เกาะบูโหลนไม่สามารถใช้พื้นที่ประกอบกิจการท่องเที่ยวได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ ปรารถนา สถิตย์วิภาวีและคณะ (2556) ที่ได้ดำเนินงานโครงการศึกษาการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการพื้นที่และทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งได้ทำการศึกษาเกาะเต่า อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจากผลการดำเนินงานพบว่า ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิการถือครองที่ดินในปัจจุบัน ราษฎรผู้อยู่อาศัยและใช้ประโยชน์กำลังเรียกร้องขอเอกสารสิทธิ เนื่องจากได้อยู่เมาป็นเวลานาน ทำให้มีความขัดแย้งในการประกาศเป็นเขตที่ราชพัสดุ การซื้อขายที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิและแนวเขตที่แน่นอน เป็นเหตุให้เกิดข้อพิพาทเป็นประจำ ซึ่งลักษณะซื้อขายที่ดิน ไม่มีหลักฐานการถือครองที่ดิน มีเพียงหลักฐานการสำรวจครอบครองที่ดินเพื่อเสียภาษีบำรุงท้องที่ หรือภ.บ.ท.5 เท่านั้น ซึ่งผู้ซื้อผู้ขายตกลงกันเอง ซึ่งยังสอดคล้องกับ อรพรรณ ณ บางช้าง-ศรีเสาวลักษณ์ (2557) ได้ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อสนับสนุนการบริหารการจัดการทรัพยากรทางทะเล พบว่า ปัญหาผู้ครอบครองที่ดินส่วนใหญ่ไม่ยอมรับว่าพื้นที่เกาะเต่าเป็นที่ราชพัสดุ ผู้ครอบครองจึงไม่ยอมเช่าที่ดินกับทางราชการ อีกทั้งยังมีปัญหาการโต้แย้งสิทธิการครอบครองที่ดิน โดยยังไม่มีข้อยุติ โดยปัญหาดังกล่าวถือเป็นเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเกาะเต่า

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน จังหวัดสตูล

แนวทางในการจัดการท่องเที่ยวที่เป็นประโยชน์ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการจัดการและพัฒนาพื้นที่เกาะบูโหลน จังหวัดสตูล ควรให้ความสำคัญในเรื่องของทรัพยากรน้ำที่ปัจจุบันยังไม่เพียงพอกับความต้องการของชุมชนและนักท่องเที่ยว เรื่องระบบการกำจัดขยะอย่างเป็นระบบ พัฒนาเรื่องของสาธารณสุข สถานีอนามัยที่จะรองรับคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว ท่าเรือที่มีความปลอดภัย เหมาะสมในการรองรับนักท่องเที่ยว ร่วมถึงการจัดการพื้นที่ทำกินให้กับชาวบ้านเพื่อให้มีพื้นที่ทำกินอย่างถูกต้องเพื่อลดข้อพิพาทและปัญหาอื่นๆ ที่จะตามมา อีกทั้งควรมีการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเกาะบูโหลน ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

และให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของคนในชุมชน ทั้งนี้ควรตระหนักถึงปัญหายาเสพติด ซึ่งมีเยาวชนส่วนหนึ่งที่ไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ถึงแม้ในปัจจุบันยังไม่ส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือการท่องเที่ยว แต่ก็ควรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดไปพร้อมๆ กับการพัฒนาการท่องเที่ยว อีกทั้งควรส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวโดยยึดหลักการพื้นฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทและการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และอนุรักษ์คุณภาพทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน และส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวมากที่สุด และเกิดผลกระทบต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชุมชนน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถใช้ผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อแก้ปัญหาตรงกับความต้องการของชุมชน

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีนโยบายส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเกาะบูโหลน โดยยึดหลักการพื้นฐานของการพัฒนาการท่องเที่ยวชนบทและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน

2.2 ควรใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงในเรื่องความต้องการในการจัดการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับวิถีชุมชน

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัย ติดตามสภาพความเปลี่ยนแปลง และผลของการจัดการท่องเที่ยววิถีชุมชน เพราะในอนาคตต้องมีการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองตามยุคสมัย ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ จะส่งผลต่อนโยบาย แนวทาง และแผนพัฒนาต่างๆ ทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินวิถีชีวิตของชุมชน